

0000155523
PP/LP/1000/2020
2020-04-06 08:43:52

KANCELARIA POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ	
Wpłynęło dnia	06 KWI. 2020
L.dz.	398
Podpis	

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

Przemysł, dnia 3 kwietnia 2020 r.
ZAPYTANIE O PRZYGOTOWANIE
WYKONANIE RAPORTU ZGODNIE
Z WYDANYMI PRAWOZMOCNIENIAMI
WST.PRZ.43.1.43.2020.IP.2

08.04.2020
Dyrektor ds. Technicznych

Postanowienie

mgr inż. Marek Grudziński

Kancierz PRZ

mgr inż. Andrzej Spyc

06.04.2020

Na podstawie art. 123 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256), w związku z art. 97 ust. 1, 2, 3, 4, 6 i 7 oraz art. 68 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.) (dalej: ustawa o oś), po analizie dokumentów przedłożonych w dniu 1 kwietnia 2020 r. przez Politechnikę Rzeszowską im. Ignacego Łukasiewicza al. Powstańców Warszawy 12, 35-959 Rzeszów celem stwierdzenia obowiązku lub braku obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 przedsięwzięcia polegającego na budowie hangaru dla szybowców wraz z dojazdem i urządzeniami budowlanymi dla potrzeb Akademickiego Ośrodka Szybowcowego w Bezmiechowej na działce o nr ew. 247/15 w miejscowości Bezmiechowa Górna, gmina Lesko,

postanawiam

- 1) nałożyć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 planowanego przedsięwzięcia polegającego na budowie hangaru dla szybowców wraz z dojazdem i urządzeniami budowlanymi dla potrzeb Akademickiego Ośrodka Szybowcowego w Bezmiechowej na działce o nr ew. 247/15 w miejscowości Bezmiechowa Górna, gmina Lesko,
- 2) nałożyć obowiązek przedłożenia w dwóch egzemplarzach wraz z ich zapisem w formie elektronicznej na informatycznych nośnikach danych, raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000,
- 3) ustalić zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, który powinien być ograniczony wyłącznie do określenia oddziaływania przedsięwzięcia na obszar specjalnej ochrony ptaków Góry Słonne PLB180003 oraz duże drapieżniki jako przedmioty ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Góry Słonne PLH180013, integralność tych obszarów oraz spójność sieci Natura 2000 i zawierać:
 - a) szczegółową charakterystykę całego przedsięwzięcia oraz opis warunków użytkowania terenu przed realizacją inwestycji, podczas jej budowy oraz na etapie jej użytkowania, należy przedstawić graficznie lokalizację poszczególnych elementów przedsięwzięcia,
 - b) diagnozę wszystkich możliwych oddziaływań (bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótko-, średnio- i długoterminowych, stałych i chwilowych) generowanych przez przedmiotowe przedsięwzięcie na gatunki ptaków i ich siedliska będące przedmiotem ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003 oraz na duże drapieżniki będące przedmiotem ochrony obszaru Ostoja Góry Słonne PLH180013, integralność tych obszarów oraz spójność sieci Natura 2000, na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia – ze szczególnym uwzględnieniem fazy użytkowania przedsięwzięcia,
 - c) określenie w cyklu rocznym, występowania gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotem ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003 oraz dużych drapieżników (niedźwiedź, ryś, wilk) będących przedmiotem ochrony obszaru Ostoja Góry Słonne PLH180013, które objęte są zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia:

WST.PRZ.43.1.43.2020.IP.2

POLITECHNIKA RZESZOWSKA im. Ignacego Łukasiewicza	
AT	wpływu
L.dz.	08. KWI. 2020

DATA	6.04.2020
Wpłynęło	
L.dz.	

– powyższe rozpoznanie występowania i opis powinien zostać wykonany w oparciu o aktualne dane przyrodnicze, a w przypadku ich braku o wyniki wykonanej na terenie objętym zasięgiem oddziaływania przedsięwzięcia inwentaryzacji gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotem ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003 oraz dużych drapieżników będących przedmiotem ochrony obszaru Ostoja Góry Słonne PLH180013; inwentaryzację należy przeprowadzić w sposób oraz terminie pozwalającym na zidentyfikowanie ww. gatunków oraz siedlisk,

– powyższego rozpoznania występowania i opisu należy dokonać przy zastosowaniu naukowych metod badawczych, w stopniu szczegółowości pozwalającym na dostarczenie danych mogących stanowić podstawę do dokonania analizy i oceny wpływu omawianego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000, należy przedstawić charakter stwierdzeń poszczególnych taksonów i ich siedlisk, ich liczebność, wskazać miejsca rozrodu, lęgów, żerowania, zimowania itp. oraz wykorzystanie i znaczenie omawianego terenu dla zidentyfikowanych gatunków,

– przedstawić metodykę prowadzenia obserwacji terenowych, daty wizyt w terenie, porę dnia, czas trwania, warunki pogodowe panujące podczas inwentaryzacji oraz informacje o wszelkich innych czynnikach mających wpływ na wyniki inwentaryzacji i pozwalających na weryfikację prawidłowości jej przeprowadzenia i wiarygodności uzyskanych wyników,

– zebrane dane (ilościowe i jakościowe) należy przedstawić w formie tekstowej i graficznej,

– należy zwaloryzować pod względem przyrodniczym teren objęty oddziaływaniem przedsięwzięcia; określić znaczenie tego terenu dla stwierdzonych przedmiotów ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003 oraz dużych drapieżników stanowiących przedmiot ochrony obszaru Ostoja Góry Słonne PLH180013, w szczególności w aspekcie przemieszczania się ssaków drapieżnych pomiędzy płatami siedlisk (działka inwestycyjna położona jest w sąsiedztwie korytarza lokalnego),

d) opisowo i graficznie przedstawić zasięg oddziaływania przedsięwzięcia w odniesieniu do poszczególnych gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003 oraz dużych drapieżników stanowiących przedmiot ochrony obszaru Ostoja Góry Słonne PLH180013, w obrębie którego dokonano ich opisu, wskazać w oparciu o jakie rodzaje oddziaływań oraz w oparciu o jakie kryteria przyrodnicze (atrybuty, cechy elementów przyrodniczych), został on wyznaczony,

e) opis przewidywanych skutków w przypadku niepodejmowania przedsięwzięcia, dla przedmiotów ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003 i dużych drapieżników jako przedmiotów ochrony obszaru Ostoja Góry Słonne PLH180013, integralności tych obszarów i spójności sieci Natura 2000,

f) opis wszystkich przedsięwzięć realizowanych, zrealizowanych i planowanych do realizacji mogących oddziaływać w sposób skumulowany. Wskazać wszystkie przedmioty ochrony w stosunku do których mogą wystąpić oddziaływania skumulowane (przedmioty ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003 oraz duże drapieżniki). Określić strefę oddziaływania skumulowanego i podać kryteria, w oparciu o które ją wyznaczono. Przedstawić wszystkie przedsięwzięcia, które wzięto pod uwagę dokonując oceny oddziaływania skumulowanego,

g) analizę wpływu realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia na występujące na obszarze objętym ww. przedsięwzięciem oraz w zasięgu możliwego oddziaływania na gatunki ptaków i ich siedliska będące przedmiotem ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003 oraz duże drapieżniki będące przedmiotem ochrony obszaru Ostoja Góry Słonne PLH180013, na integralność ww. obszarów i spójność sieci Natura 2000.

Dokonując powyższej analizy należy uwzględnić:

– wszystkie rodzaje generowanych przez przedsięwzięcie oddziaływań, szczególnie uwzględnić oddziaływania skumulowane,

– wyniki przeprowadzonej waloryzacji, wartość siedliska przyrodniczego/gatunku i jego stan ochrony w obszarze Natura 2000, wielkość powierzchni siedliska/zasobów gatunku, które mogą być utracone lub zmienione w wyniku realizacji przedsięwzięcia, stan zachowania struktury i funkcji siedliska przyrodniczego na powierzchni, która może być utracona lub zmieniona w wyniku realizacji przedsięwzięcia, wielkość i znaczenie powierzchni siedliska

- gatunku, która może być utracona lub zmieniona w wyniku realizacji przedsięwzięcia, trwałość zmian, które przedsięwzięcie spowoduje w siedliskach gatunków, wpływ na łączność między różnymi fragmentami przestrzeni wykorzystywanej przez gatunek (w szczególności na łączność pomiędzy fragmentami obszaru Ostoja Góry Słonne), znaczenie obszaru Natura 2000 dla ochrony siedliska/gatunku, założenia ochrony obszaru Natura 2000, cele ochrony obszaru, podział (fragmentacja) obszaru, osłabienie lub zaburzenie ekologicznych funkcji obszaru, zaburzenie naturalnych procesów, zaburzenie łączności z innymi obszarami sieci,
- h) przedstawienie wniosków odnośnie istotności generowanych oddziaływań na poszczególne gatunki ptaków i ich siedliska będące przedmiotem ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003 oraz duże drapieżniki będące przedmiotem ochrony obszaru Ostoja Góry Słonne PLH180013, integralność tych obszarów oraz spójność sieci Natura 2000,
- i) opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów (i.in. kolorystyka hangaru, ewentualne zastosowanie nasadzeń maskujących itp.),
- j) opis metod prognozowania oddziaływań, w tym wskazać kryteria istotności przyjęte do tej analizy – określić, na jakiej podstawie dokonano oceny znaczenia oddziaływania, nadano mu wagę, wskazać przyjęte progi istotności. Określić jakie cechy danego gatunku i siedliska przyrodniczego wzięto pod uwagę, dokonując oceny,
- k) przedstawienie w formie graficznej i kartograficznej, w skali odpowiadającej przedmiotowi i szczegółowości analizowanych w raporcie, zagadnień oraz umożliwiającej kompleksowe przedstawienie analiz oddziaływania na obszary Natura 2000,
- l) wskazanie trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano opracowując raport,
- m) streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie, w odniesieniu do każdego elementu raportu,
- n) nazwisko i podpis autora raportu, a w przypadku, gdy wykonawcą raportu jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, wraz z podaniem imienia i nazwiska oraz daty sporządzenia raportu,
- o) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą raportu jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.) stanowiące załącznik do raportu,
- p) źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 96 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.) (ustawa ooś), jeżeli organ właściwy do wydania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia innego niż mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony uzna, iż może ono potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, wydaje postanowienie w sprawie nałożenia obowiązku przedłożenia właściwemu miejscowo regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska dokumentów, o których mowa w art. 96 ust. 3 ustawy ooś.

Zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy ooś, regionalny dyrektor ochrony środowiska stwierdza, w drodze postanowienia, obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, uwzględniając uwarunkowania wymienione w art. 97 ust. 1 ustawy ooś. Zgodnie z art. 97 ust. 2 ustawy ooś, ww. postanowienie wydaje się w przypadku stwierdzenia, że przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

Zgodnie z art. 97 ust. 4 ustawy ooś, zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 powinien być ograniczony do określenia oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000. Zgodnie z art. 97 ust. 4a ustawy ooś, do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 stosuje się odpowiednio zapisy art. 66 ust. 1, z wyjątkiem pkt 3, 10-11, 12 i 15.

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza al. Powstańców Warszawy 12, 35-959 Rzeszów zobowiązana postanowieniem Burmistrza Miasta i Gminy Lesko z dnia 13 marca 2020 r. znak: PGŚ.6733.4.2020 przedłożyła dokumenty, o których mowa w art. 96 ust. 3 ww. ustawy celem stwierdzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie obowiązku/braku obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 przedsięwzięcia polegającego na budowie hangaru dla szybowców wraz z dojazdem i urządzeniami budowlanymi dla potrzeb Akademickiego Ośrodka Szybowcowego w Bezmiechowej na działce o nr ew. 247/15 w miejscowości Bezmiechowa Górna, gmina Lesko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, po uwzględnieniu uwarunkowań o których mowa w art. 97 ust. 1 ustawy ooś, w odniesieniu do oddziaływania przedsięwzięcia na obszar specjalnej ochrony ptaków Góry Słonne PLB180003 oraz na duże drapieżniki jako przedmioty ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Góry Słonne PLH180013, integralność tych obszarów oraz spójność sieci Natura 2000 uznał, że zachodzi obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. Tut. Organ ustalił zakres raportu, stosując odpowiednio przepisy art. 66 ust. 1 ustawy ooś, z wyjątkiem pkt 3, 10-11, 12, 15 mając na uwadze, iż zakres raportu powinien być ograniczony wyłącznie do badania wpływu na obszary Natura 2000.

Tut. Organ na potrzeby wydania rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie przeanalizował wszystkie uwarunkowania wymienione w art. 97 ust. 1 ustawy ooś pod kątem specyfiki przedmiotowego przedsięwzięcia i generowanych oddziaływań w odniesieniu do uwarunkowań przyrodniczych obszaru Góry Słonne PLB180003 i obszaru Ostoja Góry Słonne PLH180013, wrażliwości przedmiotów ochrony ww. obszarów na oddziaływania generowane przez ten rodzaj przedsięwzięć.

Przedmiotowa inwestycja planowana jest do realizacji na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Góry Słonne PLB180003, funkcjonującego na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.) oraz w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Góry Słonne PLH180013.

Obszar Góry Słonne PLB180003 obejmuje główne pasmo Gór Słonnych oraz grzbiec Chwaniów i zajmuje powierzchnię ok. 55 tys. ha, z czego ponad 70 % stanowią tereny leśne, a tylko 30 % tereny otwarte i półotwarte w tym siedliska zaroślowe i łąkowe. Teren charakteryzuje się gęstą siecią potoków. Na terenie obszaru występuje dwupiętrowy układ leśnych zbiorowisk roślinnych. W pasie pogórza (do 500 m n.p.m.) występują głównie leśne zbiorowiska grądowe odmiany wschodniokarpackiej, zaś w reglu dolnym dominują lasy bukowe i bukowe-jodłowe.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych, zaktualizowanym w listopadzie 2019 roku, w obszarze Góry Słonne PLB180003 występują co najmniej 24 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 8 gatunków wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. W okresie lęgowym obszar zasiedla ok. 8 par orła przedniego, około 45-55 par orlika krzykliwego oraz co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bocian czarny, puchacz, muchołówka mała, muchołówka białoszyja; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian biały, derkacz, dzięcioł trójpalczasty oraz drozd obrożny (około 0,3%- 1% populacji krajowej).

Większość gatunków ptaków (z wyjątkiem gąsiorka, jarzębatki, derkacza) związana jest ze środowiskiem leśnym, jednakże dla większości z nich bardzo istotna jest obecność w sąsiedztwie lasów terenów otwartych wykorzystywanych jako tereny żerowiskowe.

Jednym z zagrożeń dla ww. obszaru jest bardzo silna presja osadnicza wkraczająca w najcenniejsze przyrodniczo, oderwane od zwartej zabudowy tereny, które tworzą funkcjo-

nalne obszary żerowiskowe. Zmiany siedliskowe powodowane przez człowieka to główne zagrożenie dla ostoi ptaków, a za najbardziej narażone uważa się siedliska krajobrazu otwartego - łąki, pastwiska, grunty orne.

Według zapisów przedłożonej przez Inwestora Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia (dalej KIP) planowane przedsięwzięcie polegać będzie na budowie hangaru dla szybowców wraz z dojazdem i urządzeniami budowlanymi dla potrzeb Akademickiego Ośrodka Szybowcowego w Bezmiechowej. Planowany hangar o wymiarach 25x25 m, wysokości 6 m (powierzchnia zabudowy wyniesie ok. 630 m²) służyć będzie do przechowywania szybowców oraz ich przygotowywania do startu. Hangar dodatkowo posiadać będzie wydzieloną część biurowo – socjalną. Elementy konstrukcji wykonane zostaną z prefabrykowanych profili stalowych, poszycie z blachy stalowej powlekanej, posadowienie na fundamentach żelbetowych. Przed hangarem urządzony zostanie utwardzony plac manewrowy o wymiarach 25x20 m, 3 miejsca postojowe, droga dojazdowa oraz infrastruktura techniczna (zbiornik bezodpływowy, zbiornik na wody opadowo-roztopowe, przyłącza wodno-kanalizacyjne oraz energetyczne z oświetleniem zewnętrznym).

Działka o nr ew. 247/15 w Bezmiechowej Górnej przewidziana pod inwestycję posiada całkowitą powierzchnię 5,86 ha, wraz z innymi działkami wchodzi w skład kompleksu niezabudowanych terenów łąkowych użytkowanych jako szybowisko. Inwestycja planowana jest do realizacji w południowo-wschodniej części działki – u podnóża wzniesienia. Od strony wschodniej działka przylega na całej długości do rozległego kompleksu leśnego (w części uznanym za rezerwat przyrody pn. Dyrbek). Od północy z terenem łąk szybowiska w którego szczytowej części przy granicy z terenem leśnym znajdują się zabudowania Ośrodka (budynek główny, hangar, domek pilota wraz z infrastrukturą techniczną m.in. parking, droga dojazdowa).

Mając na uwadze wyżej omówione uwarunkowania, w ocenie tut. Organu teren znajdujący się w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia z bardzo dużym prawdopodobieństwem może stanowić żerowisko ptaków szponiastych, szczególnie orlika krzykliwego, orla przedniego oraz derkacza, gąsiorka i jarzębatki. Nie można wykluczyć, iż realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia osobno oraz w powiązaniu z innymi przedsięwzięciami może w sposób znacząco negatywny wpłynąć na te gatunki ptaków poprzez pogorszenie jakości ich żerowisk, czatowni, miejsc odpoczynku i gniazdowania.

Zgodnie z informacjami będącymi w posiadaniu tut. Dyrekcji, w odległości kilkuset metrów od miejsca inwestycji znajduje się rewir lęgowy orlika krzykliwego *Clanga pomarina*, dla którego ww. obszar stanowi bardzo ważną ostoję - liczebność w całym obszarze Góry Słonne PLB180003 oscyluje w granicach ok. 45-55 par.

Orlik krzykliwy jest gatunkiem dla którego ważnym elementem terytorium, nierzadko decydującym o atrakcyjności danego miejsca i rozmiarach rewiru, jest żerowisko. Jako miejsce polowań orlik wykorzystuje tereny przylegające bezpośrednio do lasu gniazdowego. Występowanie tego gatunku jest wyraźnie skorelowane z gęstością zaludnienia i charakterem zabudowy. Samice najintensywniej eksplorują powierzchnie do 1 km od gniazda, samce do 3 km. Utrata areału łowieckiego zarówno w buforze jedno-, jak i trzykilometrowym przekłada się na obniżenie zdolności reprodukcyjnych populacji. Eliminowanie nawet niewielkich powierzchni (w związku z ich zabudową) może wywołać niekorzystne wewnątrzgatunkowe interakcje, wynikające z poszukiwania przez orliki alternatywnych, z reguły suboptymalnych żerowisk. Należy szczególnie podkreślić fakt, iż orlik krzykliwy, jako gatunek polujący na terenach otwartych, w warunkach polskich jest związany z krajobrazem rolniczym (naturalne formacje krajobrazu otwartego w tej części Europy nie występują). Rzuca to w sposób zasadniczy na rozmieszczenie tego gatunku i przeciętne zagęszczenie populacji lęgowej. Dostępność odpowiednio ukształtowanych pod względem wieku i struktury gatunków drzewostanów ma znaczenie drugoplanowe. Struktura i użytkowanie gruntów rolnych jest najważniejszym czynnikiem kształtującym rozmieszczenie populacji lęgowej.

Do głównych zagrożeń dla orlika krzykliwego w chwili obecnej należą szeroko pojęte przekształcenia w krajobrazie rolniczym, a tym samym w ich łowiskach, polegające m.in. na: zaniku wielofunkcyjnych gospodarstw rolnych, upraszczaniu struktury użytkowania gruntów, eliminowaniu „nieużytecznych” elementów krajobrazu, jak śródpolne bagna, oczka wodne, skarpy i urwiska, gruntowe drogi dojazdowe wraz z poboczami, zaniku lub zubożeniu strefy ekotonowej polno-leśnej, lokalizowaniu zabudowy kubaturowej w oddaleniu od istniejącej

zabudowy. Spośród wymienionych powyżej czynników wpływających na atrakcyjność żerowisk w Polsce, tereny podgórskie i górskie, w tym Góry Słonne narażone są przede wszystkim na rozwój rozproszonej zabudowy kubaturowej – głównie mieszkalnej i turystycznej – presja takiego budownictwa w ostatnich latach wyraźnie wzrasta.

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę fakt, że łowiska ww. gatunku sukcesywnie ulegają zmniejszaniu (z powodu zmiany sposobu użytkowania czy też całkowitego jego zaniechania oraz poprzez dużą presję zabudowy rozproszonej) a rejon inwestycji oraz jego bezpośrednie sąsiedztwo z całą pewnością znajduje się w obszarze zasadniczej aktywności ww. gatunku w okresie lęgowym, nie można wykluczyć, iż powstanie nowego obiektu na tym terenie może wpłynąć więc na pogorszenie jakości łowiska orlika krzykliwego. W ocenie tut. Organu w przypadku orlika krzykliwego utrata lub pogorszenie dogodnych miejsc żerowiskowych nawet jednej pary może mieć wpływ na właściwy stan zachowania lokalnej populacji tych gatunków w obszarze Góry Słonne PLB180003.

Podobnie jak orlik krzykliwy tak i orzeł przedni *Aquila chrysaetos* stanowi bardzo cenny gatunek będący przedmiotem ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003. Rewir lęgowy tego gatunku, z ustanowioną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska strefą ochrony, znajduje się w kompleksie leśnym graniczącym z analizowaną działką. Orzeł przedni jest w kraju gatunkiem skrajnie nielicznym, związanym głównie z Karpatami. Góry Słonne, w których gniazduje 8 par lęgowych, jest jedną z najważniejszych ostoi tego gatunku w kraju, a populacja ta stanowi 26,7-29,6% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2012). Siedliska zajmowane przez ten gatunek muszą charakteryzować się odpowiednią mozaiką terenów leśnych i otwartych oraz niskim stopniem antropopresji. Za łowiska służą im niezalesione stoki ekstensywnie użytkowane w charakterze pastwisk czy łąk oraz nieużytki. Obszar wykorzystywany przez pojedynczego osobnika może być oddalony od gniazda nawet o 10 km (Stój 2013 w: Ptaki Polskich Karpat – stan, zagrożenia, ochrona. OTOP). Ważną z punktu widzenia ochrony przyrody cechą gatunku jest jego przywiązanie do rewiru lęgowego. Znane są przypadki iż jedno gniazdo było zajmowane przez tę samą parę przez kilkanaście lat (Stój i in. 1997, 2008, 2011 w: Ptaki Polskich Karpat – stan, zagrożenia, ochrona. OTOP). Dlatego tak ważne jest zachowanie w niezmienionym stanie terenów w sąsiedztwie znanych rewirów lęgowych. Do czynników mogących wpłynąć negatywnie na kondycję krajowej populacji orla przedniego zalicza się przede wszystkim ryzyko utraty siedlisk - lęgowych i żerowych - co wynika m.in. z rozpraszania zabudowy na cennych przyrodniczo terenach oraz zaniechaniem rolniczego użytkowania gruntów.

Powyższa argumentacja wykazuje, iż utrzymanie wskazanego terenu w niezmienionym stanie jest kluczowe z punktu widzenia całego obszaru Natura 2000 i utrzymaniu liczebności ptaków drapieżnych w niepomniejszonym stanie. Działka inwestycyjna wchodzi w skład dużego otwartego arealu łąkowego, którego ewentualna zabudowa spowoduje jego fragmentację. Obszar wyłączony z żerowiska będzie o wiele większy niż fizyczne zajęty przez same obiekty kubaturowe zważywszy na fakt iż ww. ptaki należą do gatunków antropofobnych.

Teren inwestycji jak i jego sąsiedztwo stanowiące rozległy użytek zielony może być również siedliskiem dla derkacza *Crex crex*, którego obecność w rejonie inwestycji stwierdzono podczas inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej w ramach opracowywanego planu zadań ochronnych (dalej: PZO) dla obszaru Góry Słonne PLB180003. Derkacz jest gatunkiem ptaka stanowiącym przedmiot ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003, w Europie zagrożony wyginięciem - status zagrożenia V. Ptak ten zasiedla otwarte i półotwarte tereny z żyznymi, podmokłymi, ekstensywnie użytkowanymi łąkami oraz turzycowiska. Występuje w dolinach rzecznych, okolicach strumieni, bagien, na obrzeżach wrzosowisk oraz łąk ze stagnującą wodą i niewielkimi oczkami wodnymi. W górach najczęściej występuje na łąkach, dochodząc do wysokości 1200 m n.p.m. – Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradnik Ochrony Siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T.7 (część I) s. 299.

Rejon działki przeznaczonej pod inwestycję może być również miejscem występowania innych niż ww. gatunki ptaków takich jak jarzębatka *Sylvia nisoria* czy gąsiorek *Lanius collurio*. Zarówno teren działki jak i tereny sąsiednie stanowią optymalne siedlisko dla przedmiotowych gatunków, których biotopem są niewielkie skupiska krzewów, nadrzeczne łąki i zadrzewienia,

skraje lasów oraz ekstensywnie użytkowane użytki zielone – przedmiotowy teren wpisuje się w taki charakter.

Nie można także na tym etapie postępowania wykluczyć, że teren inwestycji oraz jego sąsiedztwo nie stanowi żerowiska innych ptaków będących przedmiotami ochrony ww. obszaru Natura 2000 m.in. puszczyka uralskiego *Strix uralensis*, którego żerowiska stanowią ekstensywnie użytkowane użytki rolne z kępami zadrzewień i pojedynczych drzew służących jako czatownie – sąsiedztwo planowanej inwestycji spełnia te wymagania. Obecność tego gatunku w sąsiedztwie inwestycji potwierdza inwentaryzacja Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych wykonana w ramach projektu „Ocena stanu różnorodności biologicznej w wybranych nadleśnictwach RDLP Krosno na podstawie wybranych elementów przyrodniczych i kulturowych-kontynuacja”.

W ramach tej samej inwentaryzacji na działce inwestycyjnej stwierdzono także obecność żurawia *Grus grus*, również stanowiącego jeden z przedmiotów ochrony ww. Obszaru Natura 2000. Obszar Góry Słonne ma kluczowe znaczenie w migracji tego gatunku przez Karpaty. Niewykluczone, że kompleks łąk w obszarze którego znajduje się teren inwestycji jest wykorzystywany przez ten gatunek podczas migracji jako miejsce odpoczynku bądź żerowania.

Należy zaznaczyć, że zagrożenie dla ww. gatunków ptaków, na analizowanym obszarze, związane jest zarówno z faktem fizycznego zajęcia terenu przez planowaną inwestycję oraz z jej charakterem. Lokalizacja projektowanego hangaru w terenie dotychczas niezabudowanym spowoduje wzrost antropopresji zarówno na przedmiotowej działkach jak i na terenie sąsiednim. Może to skutkować pogorszeniem miejsc żerowiskowych i lęgowych i wpłynąć znacząco negatywnie na ww. gatunki ptaków będące przedmiotem ochrony obszaru Góry Słonne PLB180003.

Teren działki nr ew. 247/15 (jej północno-wschodnia część) położony jest częściowo w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Góry Słonne PLH180013. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych w Obszarze stwierdzono występowanie 5 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady (92/43/EWG) oraz 10 gatunków z II jej załącznika. Jest to ważny obszar dla zachowania m. in. siedliska 9170 (grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne), a także 9130 (żyzne buczyny) i 9180 (jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach). Istotnym walorem obszaru są siedliska nieleśne zajęte przez wielogatunkowe łąki świeże ze związku *Arrhenatherion*. Występują one w mozaice z łąkami wilgotnymi (*Cirsietum rivularis*), ziołoroślami (*Scirpetum sylvaticae*, *Filipendulo-Geranietum*, zb. z *Mentha longifolia*) oraz niewielkimi płatami bliźniczek ze związku *Nardion*, zachowanymi w miejscach, gdzie kiedyś prowadzono intensywny wypas. Zbiorowiska łąkowe stanowią około 5% powierzchni obszaru, ale mają kluczowe znaczenie dla zachowania jego bogactwa florystycznego i faunistycznego.

Góry Słonne to również ważna ostoja fauny puszczańskiej, występują tu 3 duże ssaki drapieżne: niedźwiedź *Ursus arctos*, wilk *Canis lupus* i ryś *Lynx lynx*.

Teren przeznaczony pod zainwestowanie znajduje się w obrębie głównego korytarza ekologicznego (GKpd2) (wg Projektu korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce (Jędrzejewski i in. 2005); obowiązujący, zaktualizowany przebieg korytarza opracował w latach 2010-2012 Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży. Dane Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie dotyczące aktualnego rozmieszczenia ssaków w Polsce <http://www.iop.krakow.pl/ssaki> wskazują, że analizowany teren miejscowości Bezmiechowa Górna jest miejscem występowania ww. trzech dużych drapieżników: wilka rysia i niedźwiedzia.

Niedźwiedź *Ursus arctos* występuje w terenach o ograniczonej antropopresji, posiada duże wymagania co do przestrzeni życiowej. Jest to gatunek zagrożony wyginięciem. W ocenie perspektyw zachowania populacji niedźwiedzia podstawowe znaczenie mają czynniki związane z działalnością człowieka, w tym rozwój terenów zabudowanych, presja na zagospodarowanie coraz większych obszarów w ostojach tego gatunku, wzrost ruchu turystycznego, penetracja terenów poza szlakami turystycznymi (Makomaska – Juchiewicz M. (red.) 2010. Prowadzi to do coraz większej fragmentacji siedlisk, zakłócania spokoju zwierzętom, ich synantropizacji, a w związku z tym nasilania się konfliktów na linii niedźwiedź-człowiek i powoduje, że przyszłość tego gatunku jest niepewna.

Przedmiotowe przedsięwzięcie wpisuje się w katalog zagrożeń dla niedźwiedzia, do których zalicza się fragmentację i utratę siedlisk w wyniku rozproszonej zabudowy w sąsiedztwie kompleksów leśnych. Niekontrolowany rozwój infrastruktury turystycznej i osadniczej w polskich Karpatach niszczy cenne siedliska tego gatunku. Obok utraty, obniżenia jakości siedlisk i tworzenia barier ekologicznych, poważnym zagrożeniem dla niedźwiedzia jest synantropizacja (Swenson *et al.* 2000. *Nature and environment* 114), która objawia się zarówno zmniejszeniem tzw. bezpiecznego dystansu jak i regularnym wykorzystywaniem antropogennych produktów i elementów środowiska. Synantropizacja w konsekwencji może skutkować pojawieniem się osobników konfliktowych. Duże niepofragmentowane połączenie naturalnego siedliska są rzadkim elementem w europejskim krajobrazie, a ich znaczenie dla ochrony bioróżnorodności i utrzymania łączności ekologicznej kluczowe. W związku z powyższymi zagrożeniami, jako działania ochronne względem siedlisk niedźwiedzia wskazuje się zabezpieczenie niezbędnej do życia przestrzeni m.in. poprzez ograniczanie terenów przeznaczonych pod zabudowę do obszarów położonych w pewnej odległości od kompleksów leśnych. (Adamski P. *et al.* 2004. *Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków)*. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 6).

Jak wynika z raportu opracowanego przez dr. Wojciecha Śmietanę *Analiza wykorzystania przestrzeni przez niedźwiedzie brunatne w Bieszczadach (Raport wykonany na zlecenie Fundacji WWF Polska (umowa nr 6/5/NK/12 z dnia 15.05.2012 r.) w ramach projektu POIŚ.05.01.00-00-342/10 pt. „Ochrona niedźwiedzia brunatnego (Ursus arctos) w polskiej części Karpat”* (<http://www.wwf.pl/?15600/Co-zagraza-bieszczadzki-miedzwiedziom>) zabudowania oddziałują odpychająco na płochliwe osobniki niedźwiedzia brunatnego w promieniu 900 m, dlatego rozwój zabudowy oraz sieci dróg publicznych jest niewątpliwie działaniem, które znacząco pogarsza stan siedlisk wykorzystywanych przez niedźwiedzie. W ww. raporcie zwrócono uwagę, iż prowadzone postępowania administracyjne w sprawie wydania uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, najczęściej opierają się na inwentaryzacjach organizmów i siedlisk podlegających ochronie jedynie w obrębie konkretnych działek ewidencyjnych, na których planuje się realizację przedsięwzięcia oraz ewentualnie działek bezpośrednio przyległych. Tymczasem, jak na to wskazują uzyskane wyniki, zasięg negatywnego oddziaływania tych przedsięwzięć sięga znacznie dalej. *„Dlatego fakt niestwierdzenia na konkretnej działce ewidencyjnej śladów obecności niedźwiedzia nie oznacza wcale, że planowane przedsięwzięcie nie będzie negatywnie oddziaływać na ten gatunek.”* Dr Śmietana dodaje, iż *„Można wręcz pokusić się o stwierdzenie, że prawie każde przedsięwzięcie, które prowadzi do powstania nowego elementu zabudowy rozproszonej lub nowego odcinka drogi publicznej na obszarze występowania niedźwiedzia brunatnego jest działaniem znacząco negatywnym, gdyż prowadzi do utraty siedliska i/lub ograniczenia jego dostępności w przypadku osobników płochliwych. Z drugiej strony rozwój zabudowy, zwłaszcza zabudowy rozproszonej może skutkować przywykaniem (habituacją) niektórych osobników do coraz bliższej obecności człowieka. Z raportu wynika, iż wszystkie oddziaływania odpychające obiektów na osobniki niedźwiedzia brunatnego są oddziaływaniami negatywnymi. Jak jednak podkreślono w raporcie dr Śmietany, nie oznacza to, że oddziaływania przyciągające obiektów są oddziaływaniami pozytywnymi dla gatunku. Na przykład zabudowania oddziaływały przyciągająco w stosunku do niektórych osobników. Osobniki te żerowały na resztkach pokarmów, które znajdowały się w pobliżu zabudowań, w tym na kompostownikach, gdzie oprócz tzw. odpadów zielonych wyrzucane są również resztki pokarmów ze stołów. „Zjawisko to należy bez wątpienia ocenić, jako negatywne, gdyż prowadzi do zaostrzenia się konfliktu pomiędzy niedźwiedziem i człowiekiem oraz może zagrażać zdrowiu i życiu ludzi. Może to prowadzić w konsekwencji do konieczności usunięcia (odłów, odstrzał) z populacji wolnożyjącej konfliktowych osobników.”* Wnioski zaprezentowane w ww. raporcie potwierdzają ustalenia tutaj. Organu, że nie zrównoważony rozwój regionalny, stale rosnąca presja ze strony człowieka, sytuowanie budynków w miejscach występowania niedźwiedzia brunatnego mogą spowodować nasilenie konfliktu na linii człowiek - niedźwiedź (ataki na zwierzęta gospodarskie, ule oraz ludzi) w najbliższej przyszłości.

Z wiedzy terenowej tut. Organu wynika, iż rejon szybowiska w Bezmiechowej oraz rezerwatu przyrody Dyrbek jest miejscem przebywania niedźwiedzia. Powyższe znajduje potwierdzenie w wynikach ww. inwentaryzacji Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych wg której obecność niedźwiedzia stwierdzono w sąsiadującym z inwestycją kompleksie leśnym (w od. 1,4 km) oraz licznych ostrzeżeniach o bytowaniu tego gatunku w formie tablic posadowionych przez Nadleśnictwo Lesko.

Mając na uwadze powyższe oraz wyniki badań naukowych odnośnie wpływu na niedźwiedzia zabudowy i związanej z tym obecności człowieka, uwzględniając sukcesywne ograniczanie siedlisk odpowiednich dla niedźwiedzia w związku z narastającą presją zabudowy (oddziaływanie skumulowane), w ocenie tut. Organu realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia, w przedstawionej lokalizacji może znacząco negatywnie wpływać na ten gatunek w związku z synantropizacją oraz pogorszeniem warunków migracji. Tut. Organ zwraca szczególną uwagę na oddziaływanie przedmiotowego przedsięwzięcia, jakim jest synantropizacja – podstawowe zagrożenie dla perspektyw utrzymania we właściwym stanie ochrony niedźwiedzia.

W przypadku wilka *Canis lupus* obszary jego występowania w Polsce charakteryzują się wysoką lesistością, niskim zagęszczeniem osad ludzkich oraz rzadką siecią dróg publicznych. Wilki unikają miejsc przeludnionych, o wysokim zagęszczeniu infrastruktury przemysłowej i drogowej. Gatunek ten mimo ogromnej powierzchni swojego terytorium (wynoszącej od 150 do 300 km² - w zależności od zagęszczenia ofiar), wykorzystuje ją niejednorodnie. Wilki najczęściej przebywają w obszarach najmniej penetrowanych przez ludzi, a jednocześnie obfitujących w zwierzynę. Migrujące wilki wybierają tereny z małą penetracją ludzką, zalesione lub zabagnione. Jednym z zagrożeń utrzymania i rozwoju populacji wilka jest wzrost penetracji lasów przez ludzi, rozwój turystyki i osadnictwo w miejscach szczególnie ważnych dla bytowania i rozrodu wilków. Ogromne znaczenie dla ochrony wilka ma zachowanie łączności między subpopulacjami poprzez zapewnienie możliwości migracyjnych. W obrębie zajmowanych terytoriów zarówno wędrowki dorosłych jak i młodych osobników są naturalne a istotną rolę w tych wędrowkach odgrywają nie tylko bariery mechaniczne, ale również behawioralne tj. związane z obecnością człowieka. Na Polsce spoczywa szczególna odpowiedzialność za ochronę wilka, ponieważ jest ona jednym z nielicznych krajów Europy, gdzie zachowały się żywotne populacje tego gatunku (Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 6).

Ryś podobnie jak wilk stanowi gatunek terytorialny, wykorzystujący terytoria o bardzo dużej powierzchni: w polskich Karpatach 164-199 km² (samce), i 124 – 190 km² (samice). Długość dobowej wędrowki tego gatunku może przekraczać 20 km, najczęściej do 10 km. W Polsce obecnie rysie występują przede wszystkim w Karpatach oraz w rozległych puszczach północno-wschodniej części kraju. Liczebność w całym kraju w 2001 r. oceniono na około 200 osobników (Jędrzejewski i in. 2002b), w 2010 r. według Głównego Urzędu Statystycznego szacowano ją na 285 osobników (GUS 2012). (Podręcznik najlepszych praktyk ochrony wilka, rysia niedźwiedzia brunatnego Robert W. Mysłajek, Sabina Nowak, Warszawa 2014.). Ryś jest zwierzęciem zamieszkującym duże kompleksy leśne. Duże tereny otwarte, brak łączności między kompleksami leśnymi stanowią zasadniczą barierę dla migracji i zajmowania nowych terenów przez ten gatunek. Ryś jako gatunek nie jest zagrożony w skali świata, natomiast jego populacja w Polsce doświadcza lokalnych, ale bardzo istotnych zagrożeń. Wśród głównych zagrożeń ww. gatunku wymienia się kłusownictwo, rozwój infrastruktury komunikacyjnej, odizolowanie populacji spowodowane brakiem możliwości migracji pomiędzy większymi kompleksami leśnymi, zmniejszenie się naturalnej bazy żerowej w wyniku zbyt wysokiego pozyskania łowieckiego (Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 6). Oprócz ww. czynników, na zagęszczenie i trwałość populacji rysia może wpływać także utrata siedlisk wynikająca z rozwoju infrastruktury turystycznej oraz uproszczenie struktury lasów (Program ochrony rysia *Lynx lynx* w Polsce - Projekt, Strategia ochrony rysia *Lynx lynx* warunkująca trwałość populacji gatunku w Polsce, Krzysztof Schmidt, Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego Warszawa 2011).

Uwzględniając charakter przedmiotowego przedsięwzięcia i jego lokalizację w terenie o niskim stopniu zabudowy, w sąsiedztwie rozległych kompleksów leśnych tuż. Organ stoi na stanowisku, że na tym etapie postępowania nie da się z całą pewnością wykluczyć możliwości znacząco negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji na duże drapieżniki, które muszą mieć zapewnione odpowiednie jakościowo i wystarczająco duże, niepofragmentowane obszary umożliwiające migracje, dyspersję młodych i łączność między różnymi częściami populacji. O tym, że teren działki może spełniać funkcję korytarza migracyjnego wspomina autor przedłożonej Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia „*Wobec tego, że teren inwestycji wchodzi w skład terenów o niewielkim stopniu urbanizacji, to nie wyklucza się prawdopodobieństwa wykorzystywania go jako korytarza migracyjnego zwierząt*”.

Wyraźnie też należy podkreślić, iż przesłanką do przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 nie jest pewność, co do wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000, lecz już prawdopodobieństwo wystąpienia znaczącego oddziaływania, zgodnie z zasadą przezorności wynikającą z zapisów art. 191 ust. 2 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej mówiącego, iż polityka Wspólnoty w dziedzinie środowiska naturalnego opiera się na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego. Spoczywający na organie obowiązek kierowania się przy ocenie możliwych oddziaływań zasadą przezorności oraz zasadą prewencji, znalazły swe odzwierciedlenie w judykaturze sądownictwa europejskiego (wyrok ETS w sprawie C-127/02, wyrok ETS w sprawie C-239/04).

Szczególne znaczenie zasada ta ma w ochronie obszarów sieci Natura 2000 i znajduje odzwierciedlenie w wyrokach ETS (por. wyrok w sprawie C-98/03). Jeżeli nie można wiarygodnie uzasadnić, że oddziaływanie danego zamierzenia inwestycyjnego jest nieznaczące, to należy przyjąć, że może być ono znaczące. Racjonalne wątpliwości co do ryzyka wystąpienia oddziaływania są przesłanką na rzecz dokonania oceny i zawsze interpretuje się je „na korzyść środowiska a nie na korzyść inwestycji” (por. „Ocena planów i przedsięwzięć oddziałujących na obszary Natura 2000”. Wytoczne metodyczne dotyczące przepisów art. 6(3) i 6(4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG. Komisja Europejska 2002 r.).

O konieczności stosowania zasady przezorności przypominają również wyroki sądów administracyjnych: [...] obowiązek przeprowadzenia tzw. oceny habitatowej w myśl art. 97 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zachodzi wówczas, gdy istnieje ryzyko znaczącego wpływu zamierzonego przedsięwzięcia na cel ochrony, dla którego został utworzony obszar Natura 2000. W takiej sytuacji postępowanie to winno być przeprowadzone, zgodnie z zasadą przezorności, w celu precyzyjnego, każdorazowego ustalenia, że oddziaływanie to nie okaże się znacząco negatywne. Wskazany obowiązek powstawał będzie wówczas, gdy na podstawie obiektywnych informacji nie będzie można wykluczyć ryzyka znaczącego oddziaływania danego przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 [...] (wyrok WSA w Warszawie z dnia 12 marca 2010 r., sygn. akt: IV SA/Wa 2102/09). W cytowanym powyżej wyroku, Sąd podkreślił, iż [...] ustawodawca zarówno w art. 33 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, jak i w art. 97 ust. 2 ustawy ooś, jako przesłankę do przeprowadzenia oceny oddziaływania zamierzonego przedsięwzięcia na środowisko zawarł prawdopodobieństwo jego znaczącego wpływu na obszar Natura 2000, a nie znaczącego negatywnego wpływu, zdefiniowanego w art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy ooś i zastosowanego w jej art. 98 ust. 2 i 3, dotyczącym uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000. Oznacza to zatem, iż realizując cele obu dyrektyw (ptasiej i siedliskowej) ustawodawca krajowy, kierując się zasadą przezorności, uznał konieczność przeprowadzenia owej oceny zawsze, gdy tylko zamierzona inwestycja może oddziaływać na obszar Natura 2000 znacząco, w celu wykluczenia, że oddziaływanie to może być znacząco negatywne [...]. Również w wyroku WSA w Warszawie z dnia 28 września 2010 r., sygn. akt: IV SA/Wa 1402/10 wskazano, iż: [...] dla wydania postanowienia stwierdzającego obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 nie jest niezbędne ustalenie, że przedsięwzięcie to będzie oddziaływać na obszar Natura 2000. Dla wydania takiego postanowienia wystarczające jest ustalenie stanu potencjalnego, tzn. że przedsięwzięcie może wpływać na taki obszar. Tym bardziej, nie jest w tym przypadku konieczne ustalenie, iż planowane przedsięwzięcie może znacząco i negatywnie wpływać na

obszar Natura 2000. Ta bowiem kwestia jest przedmiotem ustalenia na dalszym etapie postępowania prowadzonego przez organy ochrony środowiska.

Stabilne funkcjonowanie populacji jest warunkowane przez swobodne przemieszczanie się zwierząt w obrębie zajmowanych areałów. Drożność korytarzy migracyjnych jest ważna zarówno w skali lokalnej - zapewniając efektywne wykorzystanie areałów osobniczych, jak i szerszej skali zapewniając wymianę osobników w obrębie danych populacji. Wyraźnego podkreślenia wymaga fakt, iż korytarze ekologiczne spełniają swoją funkcję jedynie wówczas, gdy są drożne na całej swojej długości. Natomiast drożność korytarzy ekologicznych nie jest upośledzana wyłącznie przez bariery mechaniczne, ale i behawioralne, związane z obecnością człowieka (hałas, oświetlenie). W odniesieniu do ssaków drapieżnych, fragmentacja siedlisk prowadzi do synantropizacji tych drapieżników, a w związku z tym nasilania się konfliktów na linii zwierzę-człowiek. Dotyczy to zarówno niedźwiedzia co omówiono wyżej ale także wilka.

Fragmentacja siedlisk odpowiednich dla niedźwiedzia, wilka, rysia wraz z ułatwionym do nich dostępem ludzi, to jedno z wielu zidentyfikowanych zagrożeń dla populacji tych gatunków. Analizując istniejącą i planowaną zabudowę miejscowości Bezmiechowa Górna w tym miejsce planowanej inwestycji na tym etapie postępowania bez przeprowadzenia szczegółowych inwentaryzacji przyrodniczych nie da się wykluczyć znacząco negatywnego oddziaływania przedmiotowej inwestycji na duże drapieżniki. W opinii tut. Organu w obecnej sytuacji rosnącej presji urbanistycznej należy z dużą ostrożnością podchodzić do każdej inwestycji planowanej do realizacji w miejscach potencjalnej migracji dużych drapieżników. Nie można autoryzować nowych inwestycji bez szczegółowej wiedzy odnośnie możliwości migracji w tym istniejących barier antropogenicznych ją upośledzających.

Realizacja inwestycji może uniemożliwić trwale utrzymanie istotnych cech tego terenu i przez to zaburzyć migrację drapieżników pomiędzy optymalnymi płatami siedlisk i tym samym wpłynąć znacząco negatywnie na integralność oraz spójność obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Góry Słonne PLH180013.

W ocenie tut. Organu w przypadku przedmiotowego przedsięwzięcia kluczowym jest jego oddziaływanie na gatunki antropofobne (orlik krzykliwy, orzeł przedni, ssaki drapieżne). Pojawienie się nowych obiektów kubaturowych w terenie o stosunkowo niskim stopniu zabudowy może spowodować pogorszenie warunków siedliskowych, zmianę optymalnych siedlisk w suboptymalne co w dalszej perspektywie może spowodować pogorszenie stanu ochrony tych gatunków w obszarach Natura 2000. Skuteczna ochrona gatunku to ochrona jego optymalnego siedliska.

Tego rodzaju przedsięwzięcia jak omawiane – kubaturowe stałe obiekty, związane choćby z czasową obecnością człowieka tylko z pozoru cechują się małą skalą i nieistotnym wpływem na środowisko przyrodnicze, w tym obszary Natura 2000. Zasięg ich oddziaływania, nie jest punktowy, tj. ograniczony do miejsca posadowienia obiektu, czy działki, szczególnie w zestawieniu z antropofobnością gatunków. Niewłaściwa lokalizacja tego typu obiektów, szczególnie w obszarach ważnych dla gatunków antropofobnych (przedmiotowy teren do takich niewątpliwie należy) może spowodować znaczące pogorszenie warunków do ich bytowania. Zatem badając możliwy wpływ na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 nie można ograniczyć się do badania ich występowania tylko w granicach działki. Należy zawsze odnosić się do zasięgu możliwego oddziaływania przedsięwzięcia na poszczególne elementy chronione w ramach obszarów Natura 2000. Wpływ tego rodzaju przedsięwzięć należy również rozpatrywać na tle mającego obecnie miejsce wzmożonego procesu zmiany sposobu zagospodarowania terenów rolniczych, szczególnie łąk i pastwisk, polegającego głównie na przeznaczaniu ich pod zabudowę i infrastrukturę mieszkalną, rekreacyjną, turystyczną itp. Obserwuje się obecnie sukcesywne ograniczanie powierzchni nieleśnych, również w obszarach najcenniejszych pod względem przyrodniczym.

W raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 należy dokonać oceny znaczenia omawianego terenu oraz możliwego wpływu realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia na występujące na obszarze objętym ww. przedsięwzięciem oraz w jego otoczeniu (w zasięgu możliwego oddziaływania) gatunki ptaków oraz ich siedliska, dla których ochrony wyznaczono obszar specjalnej ochrony ptaków Góry Słonne PLB180003 oraz na gatunki ssaków drapieżnych stanowiące przedmioty ochrony obszaru Ostoja Góry

Słonne PLH180013, w szczególności w kontekście pogorszenia jakości migracji pomiędzy płatami siedlisk optymalnymi dla tych gatunków.

Należy dokonać analizy wpływu przedsięwzięcia na integralność ww. obszarów oraz spójność sieci Natura 2000, uwzględniając całe spektrum generowanych przez inwestycję oddziaływań, związanych z wprowadzeniem nowych kubaturowych obiektów do krajobrazu. Ocena powinna zostać oparta na aktualnych, rzetelnych danych, a w przypadku ich braku na wynikach badań oraz inwentaryzacji przyrodniczej, które należy przeprowadzić w sposób oraz terminie pozwalającym na zidentyfikowanie wielu, istotnych z punktu widzenia ochrony obszarów Natura 2000, aspektów przyrodniczych, przy zastosowaniu naukowych metod badawczych. Ocena oddziaływania powinna uwzględniać wszelkie elementy przyczyniające się do zachowania integralności obszarów Natura 2000 i spójności sieci Natura 2000, w tym: powiązania strukturalne i uwarunkowania funkcjonalne gatunków i ich siedlisk, stanowiących przedmiot ochrony ww. obszarów Natura 2000, zasięg występowania populacji gatunków. Z powyższej analizy należy wyciągnąć wnioski odnośnie istotności generowanych oddziaływań na poszczególne gatunki wraz z podaniem przyjętych do tej analizy kryteriów. Analiza oddziaływań powinna uwzględniać biologię i ekologię wszystkich gatunków, na które może oddziaływać omawiana inwestycja.

Organ wydając opinię odnośnie braku wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 musi mieć pewność, iż dane przedsięwzięcie, również w powiązaniu z innymi przedsięwzięciami nie pogorszy stanu siedlisk przyrodniczych oraz nie wpłynie w sposób negatywny na gatunki, stanowiące przedmiot ochrony obszarów Natura 2000. W świetle zebranych danych nie można z całą pewnością wykluczyć znaczącego negatywnego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na gatunki stanowiące przedmiot ochrony ww. obszarów Natura 2000, wobec sukcesywnie kurczących się w rejonach górskich i podgórskich terenów stanowiących miejsca ich bytowania, m.in. w związku z przeznaczaniem ich pod zabudowę.

Należy jednocześnie zaznaczyć, iż nałożenie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszary Natura 2000 w przedmiotowej sprawie, nie jest jednoznaczne z odmową jej realizacji, wskazuje natomiast na konieczność przeprowadzenia procedury, której pozytywne zakończenie może pozwolić na realizację zamierzenia Inwestora.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało orzec jak, w sentencji postanowienia.

Na niniejsze postanowienie, na mocy art. 97 ust. 7 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.) służy stronom zażalenie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie Wydział Spraw Terenowych II w Przemyślu, 37-700 Przemyśl, pl. Dominikański 3, w terminie siedmiu dni od daty doręczenia.

Otrzymują:

1. inwestor;
2. aa.

Z up. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W RZESZOWIE

Michał Ferenc
Naczelnik Wydziału Spraw Terenowych II
w Przemyślu

KLAUZULA INFORMACYJNA

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119, str. 1), zwanego dalej „rozporządzenie RODO”, informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, al. Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel.: 17 785 00 44, fax: 17 85-21-109, e-mail: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl. Szczegółowe dane kontaktowe podane są na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie: <http://rzeszow.rdos.gov.pl/kontakt>;
2. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych Osobowych w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Kontakt do Inspektora listownie na adres: Inspektor ochrony danych osobowych, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie, al. Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, poprzez e-mail: iod.rzeszow@rdos.gov.pl lub tel. 17 785 00 44;
3. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia RODO w celu przeprowadzenia postępowania administracyjnego lub wykonywania czynności urzędowych w sprawie stwierdzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie obowiązku lub braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. Dane osobowe podane przez Panią/Pana są wymogiem ustawowym. Niepodanie danych osobowych może skutkować wezwaniem do ich uzupełnienia, a w przypadku nieuzupełnienia pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.
4. Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępniane uprawnionym odbiorcom, przy czym organy publiczne które mogą otrzymać Pani/Pana dane osobowe w ramach konkretnego postępowania zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego, nie są uznawane za odbiorców.
5. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres realizacji niniejszej sprawy oraz okres archiwizacji przewidziany przepisami ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach oraz określony Instrukcją Kancelaryjną Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz regionalnych dyrekcji ochrony środowiska.
6. W odniesieniu do Pani/Pana danych osobowych decyzje nie będą podejmowane w sposób zautomatyzowany stosowanie do art. 22 RODO, w tym nie będą podlegały profilowaniu.
7. Posiada Pani/Pan:
 - 1) na podstawie art. 15 RODO prawo dostępu do danych osobowych Pani/Pana dotyczących;
 - 2) na podstawie art. 16 RODO prawo do sprostowania Pani/Pana danych osobowych;
 - 3) na podstawie art. 18 ust. 1 RODO prawo żądania od administratora ograniczenia przetwarzania danych osobowych z zastrzeżeniem przypadków, o których mowa w art. 18 ust. 2 RODO;
 - 4) prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana dotyczących narusza przepisy RODO.
8. Wystąpienie z żądaniem, o którym mowa w art. 18 ust. 1 RODO, nie wpływa na tok i wynik postępowania.
9. Wykonywanie obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 RODO odbywa się niezależnie od obowiązków organów administracji publicznej przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego i nie wpływa na tok i wynik postępowania.

